

Lucemburkové

1310 počátek, nastupuje **Jan Lucemburský**

- **Karel IV., Václav IV.**

1437 konec za **Zmíkunda Lucemburského**

Jindřich VII. Lucemburský

- otec Jana Lucemburského
- zvolen: nastupuje do čela SŘŘ po smrti syna Rudolfa Habsburského, Albrechta
- podporovatel **Petr z Aspeltu**, hlasoval pro něj i při volbě, později jeden z poradců
- tehdejší český vládce: **Jindřich Korutanský**, který má slabou vládu, období nestability → česká šlechta se vydala za Jindřichem Lucemburským, aby v Česku vládl jeho syn po sňatku s **Eliškou Přemyslovnou**

Jan Lucemburský

1310 DOBYTÍ PRAHY, vyhnání Jindřicha z Korutan

- skvělý válečník, diplomat, *král cizinec*
- **Jindřich z Lipé**, vůdce české šlechty, žena **Eliška Rejčka**, žili v Brně

1310 šlechta si vynutila ústupky → *Inaugurační diplom*: šlechta nemusí podnikat zahraniční výboje, nemusí platit daně, do významných úřadů nebudou jmenováni cizinci, není plněno

1318 hrozba občanské války → VTRHNUL DO BRNA

1318 vmísí se do toho císař SŘŘ **Ludvík Bavorský**, který zprostředkuje domluvu mezi šlechtou a králem: *Úmluvy domažlické*, král rezignuje na správu Čech, zaměřuje se jen na říšskou politiku

(1319) krize v manželství, sebral jí děti a byla vykázána na Mělník, následník trůnu Václav do Francie, tam právě vládne **Karel IV.**, což je jeho strýc

- územní zisky: Chebsko, Horní Lužice (J od Lužice), část Slezska, Lucca (S Itálie)
- současník **Kazimír III. Veliký**, společná dohoda: Kazimír se vzdal části území a Jan si na oplátku nenárokoval polskou korunu
- *dukáty*, mincovna přesunuta do Prahy

1333 Jan při biřmování přijímá jméno Karel

1334 kralevic Karel markrabětem moravským

1337 Karel spoluvladařem

- úpoloženy základy Staroměstské radnice
- stavba katedrály Sv. Víta: Matyáš z Arrasu, Petr Parléř
- vzal si další ženušku **Beatrix Bourbonskou**

(1340) uvědomuje si že je starý a slepý, sepíše *Janovu závěť*: Karel dědí Čechy, Lužici a Slezsko, jeho bratr **Jan Jindřich** je markrabě moravský a **Václav Český** (dítě s Beatrix) získává Lucembursko

(1341) Karel je *rex junior* = mladší král, počítá se s ním jako s budoucím králem

(1344) společná výprava s Karlem za avignonským papežem **Klementem VI.**, původním jménem Pierre Roger, což byl Karlův bývalý vychovatel ve Francii a díky jejich nadstandardním vztahům je Pražské biskupství povýšeno na arcibiskupství, první arcibiskup **Arnošt z Pardubic**; též zřízeno nové biskupství v Litomyšli → vymanění české církve z nadřízenosti Mohučského arcibiskupství

- 1346 v SRŘ vládne Ludvík Bavor, který má špatné vztahy s Klimentem a kritizuje papeže, takže avignonský papež iniciuje zvolení protikandidáta: 5 hlasů pro něj → Karel **král římský**
- (26.8.) 1346 BITVA U KRESČAKU, Jan Lucemburský zahynul → Karel králem českým, první manželka Blanka z Valois, nechal vytvořit Svatováclavskou korunu

Karel IV., otec vlasti (1346 – 1378)

1346 král římský, český

1355 lombardská koruna

1355 manželka **Anna Svídnická**, císař SRŘ

- Montecarlo = pevnost v Toskánsku
- Praha sídelním městem císaře SRŘ, Čechy centrem SRŘ
- kult Sv. Václava: Svatováclavská koruny, Svatováclavská kaple, Sv. Václav na pečtidle KU
- Země koruny české: České království a vedlejší země: markrabství moravské, Slezsko, Lužice (Horní i Dolní), Horní Falc, Lucembursko, Braniborsko
- vysocí úředníci: Arnošt z Pardubic, Jan ze Středy, Francesco Petrarca; všeobecně se opírá o šlechtu
- Jan Očko z Vlašimi, to jest arcibiskup

1355 *Maiestas Carolina* = neúspěšný návrh zemského zákoníku, ale pro šlechtu nepřijatelný, údajně shořel

1356 *Zlatá bula* = říšský zákoník, zvýhodnil postavení českého krále mezi kurfiřty, pro český trůn platila ženská posloupnost, při volbě krále nemusela platit absolutní shoda, ale jen větší polovina hlasů, platila až do 1806

- druhé, neoficiální sídlo Karla je Norimberk
- hospodářství: víno, ovocnářství, PIVO, rybníkářství, bohaté stříbrné doly

(1348) Moravské zemské desky = Moravské cúdy (soudy) = dvakrát do roka se konaly zemské soudy a jejich výsledky se píší do těchto desk

- zakladatelská činnost: